

Режисьорът Явор ГЪРДЕВ:

Театърът не трябва да раздава присъди

Тези дни варненският Драматичен театър започна ретелиции на маса по проекта с работно заглавие "Бастард", който се очаква да се превърне в събитието на сезона, в който трупата отбелязва 80-годишнината от създаването на театъра.

Вие сте известни със специалното си внимание към текста. Какви текстове събирате в "Бастард"?

- Това е една моя авторизирана сценична версия на историческата хроника на Шекспир "Крал Джон" и на текста на Фридрих Дюрехмат, който използва същия сюжет. Отдавна имам идея да работя по тази пиеса и мисля, че имам шанс с Варненския Драматичен театър да я осъществя. Гледал съм много спектакли на трупата, не само по време на театралния фестивал. Иначе Варна е един град, който аз много обичам, а варненският театър - театър, който много обичам. От осем години всяко лято съм на фестивала тук, сега реших да дойда и в друге сезон - по-работен (лято е разсейващо).

Спектакълът, който съставлява да направя, е мащабен, нещо, което изисква голяма енергия и голям състав. Аз ще използвам доста актьори - Михаил Мутафов, Стоян Рагев, Симеон Аютаков, Валентин Митев, Мария Гинко-

и самият исторически контекст на пиесата, което е важна рефлексия върху темата за властта. Тази пиеса се занимава с властта открай докрай, несантиментално и без преки поук от това. Занимава се много сериозно с проблема за властта и с това как човек, бивайки корумпиран от властта, започва да губи самия себе си. Не бих казал, че това стои в един пряко ангажиран със съвременната действителност контекст, а не бих искал така да се каже. Според мен всяко такова осъществяване на проблема, контекстуализирането му към нашата действителност и четенето му единствено в тези рамки като един вид неин езиковски коментар не е точно. Защото проблемът е много по-голям.

Става дума за една трагикомическа ситуация, в която трагичната страна също е много важна. Става дума за функционирането на властта в социалното поле и функционирането ѝ в личното пространство и за интервенциите, които социалното пространство започва да осъществява в личното посредством властта. Същеването на тези личности - все пак това са исторически персонажи от XII век, но някакъв начин е много сходно с

нещо, което наблюдаваме през всички епохи. Интересното за мен е универсалността на проблема, не неговата контекстуалност. Не исках да бъда зловонен по някакъв начин. Но независимо от всичко това тази пиеса на Дюрехмат главно е и политическа по своя характер и в нея личната тематика е много силно преплетена с тази на властта.

Защо избрахте това заглавие "Бастард"?

- Интересна е българската история на тази дума - тя е употребявана още в началото на века от Кирил Христов, използвана в един фашистки дискурс. Използвана е и за "дегенериращите нации". Употребена е думата "бастардизация" и "бастарди" за нации, които са излезли от своя цивилизационен поток и са дегенерирани до по-нисши нации. Няма да кажа за кои конкретно става дума, важно е, че думата има своя българска история, защото тя не значи просто "копеле", което е правят превод от английски. Действително в пиесата става дума за един безправен човек, който е незаконен син на крал Ричард Лъвското сърце и той е бастардът. Но има нещо сходно между него и крал Джон, един от другите основни пер-

сонажи, които също е четвърти син в династията си и всъщност по някаква случайност на съдбата бъде отстранен от трона. Изглежда се много прецизно темата на човека, който попада по случайност във властта, на когото по рог това не е дадено и който по някакъв начин започва да дегенерира в нея. Затова тази дума "бастард" е много важна за мен, защото тя фактически центрира темата на тази пиеса. Освен че този човек е безправен, освен че е копеле, той по някакъв начин се превръща в дегенерат на властовата корупция. И това не е човек, който е склонен към корупция от гребна характер, примерно финансиста или нещо такова. Става дума за корумпиране на неговия собствен личен свят, а с него и на целия свят наоколо. Става дума за изтърсак - един отхвърлен от обществото човек, който действа най-интелигентно в средата на кралете, който всъщност е най-хитрият политик измежду тях. В последна сметка неговата амбиция като че ли унищожава възможността му да продължава да съществува в този свят и той се оттегля от него.

Оттегля се, отпращайки го един много свободен начин. Така че в тази пиеса според мен

няма назидателен момент и това е най-интересното в нея. Защото обикновено във всички пиеси, които се занимават с тази тема, назидателността в една или друга насока преобладава. Тук няма такова нещо. Това е пиеса за един свободни хора, за един декаданс, за една упадъчност, която обаче има и своята красота и своето очарование.

Той трябва да изглежда живота на тези хора и именно това е, с което се занимавам в момента.

Мислите ли, че варненската трупа ще се справи с предизвикателството на този сложен проект?

- Надявам се, аз, общо взето, затова съм и дошъл. Защото мисля, че ако някъде има почва това да се случи, която да не е на софийска сцена, най-близко до мога идея са варненската сцена и варненската трупа. И ако бих се съмнявал в това, че варненската трупа ще се справи, аз изобщо не бих дошъл да правя този спектакъл тук. Но аз дойдох с удоволствие от тази възможност и от това предизвикателство. То е предизвикателство и за самия мен - за пръв път имам пред мен състав, който е съставен изцяло от хора, с които не съм работил досега. Сами разбирате, че и за един режисьор това е предизвикателство, но аз подхождам с необходимата отговорност и необходимото удобство към това предизвикателство, поради които причини съмтам, че то би могло да се осъществи.

Разговоряна Нина ЛОКМАДЖИЕВА
Снимка Светлана КАТАЛОЙСКА